

FATF؛ شفافیت برای تحریم کننده

دوره‌ی کوتاه که FATF اقدامات تقابلی در قبال کشورمان را تعلیق کرده بود و در دوم اسفند ۱۳۹۸ مجدداً آن را لغو کرد) از سال ۲۰۰۷ در لیست سیاه FATF بوده است.

مسیر قف در داخل

قواعد پیشهادی FATF برای کشور ما ۴۱ مورد بود. در سال ۱۳۹۵ جناب آقای علی طیب‌نیا وزیر وقت اقتصاد، برخلاف اصل ۷۷ قانون اساسی که امضاء تعهدات بین‌المللی را تنها پس از تصویب در مجلس شورای اسلامی معتبر می‌داند، این ۴۱ بند را امضا کرد.^۲ سپس به زودی ۳۷ بند از آن به اجرا در آمد و بحث بر سر ۴ بند پایانی بالا گرفت. فشار دولت روحانی و

پیش از ۲۰۲۱ میلادی از ۱۶ کشور و امروز از ۳۹ عضو اصلی تشکیل شده است.^۱ در واقع این ۳۹ کشور قوانین مبادلات بانکی کشورهای جهان را تعیین می‌کنند. فتنه برای هر کشور برنامه و قواعد متفاوتی تحت عنوان Action plan طراحی کرده و به اندازه‌ی میزان پایبندی آن کشور به این برنامه، کشورها را در چهار لیست قرار می‌دهد. برای تغییر وضعیت لیست هر کشور، تایید تمام اعضای اصلی این کنوانسیون لازم است.

در حال حاضر، ایران در کنار میانمار و کره‌شمالی در لیست سیاه قرار دارد. قرار گرفتن در لیست سیاه کشورهایی که توصیه‌های FATF را اجرایی می‌کنند، ملزم می‌کند که «اقدامات تقابلی» در قبال ایران داشته باشند. ایران (غیر از یک

سوم تیرماه، برخی از رسانه‌ها خبر قرار گرفتن نام ایران در لیست سیاه FATF را منتشر کردند. این نهاد در بیانیه انتهای اجلاس اخیر خود نام ایران را در کنار کره شمالی و میانمار، در فهرست سیاه خود قرار داده است. اما جنجالی که به پا شده، اهداف و پشت پرده‌ی دیگری دارد.

اگر تا چند سال پیش، غرب دست کم ظاهر دموکراسی را حفظ میکرد و اهداف خود را از طریق سازمان ملل و دیگر نهادهایی که تمام کشورها در آن عضو هستند پیش می‌برد، از اواخر قرن بیستم اما رویه تغییر کرد. کنوانسیون‌ها و مجامع بین‌الدولی که امروز ابزار غرب برای کنترل جهان هستند، دیگر نیازی به اجماع تمام کشورها ندارند. FATF یکی از این کنوانسیون‌هاست.

گروه ویژه‌ی اقدام مالی یا FATF تا

^۲ www.farsnews.ir/news/1397081100367%E%8%A0%2C تعهد-طیب

بدون-مجوز-مجلس-بود-اقدام-FATF-نیا-به-لاریجانی-برخلاف

حمایت مجلس لاریجانی، باعث شد دو بند دیگر از این ۴ بند (که به قواعد داخلی مربوط می‌شد) نیز تصویب شوند.

اما دو بند آخر درباره‌ی الزام ایران برای پیوستن به کنوانسیون تامین مالی تروریسم (CFT) و کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان‌یافته فراملی (پالرمو) بود. در ۳۷ بند قبلی (و حتی دو بندی که در مجلس تصویب شد) سازوکارهای داخلی تغییر می‌کردند اما الحاق کشور به این دو کنوانسیون، بار حقوقی و سیاسی بسیاری برای ما به وجود می‌آورد. در نهایت و پس از فشار مطالبه‌گران و افکار عمومی، دو لایحه پیوستن ایران به CFT و پالرمو، پس از یک سال در مجمع تشخیص مصلحت نظام مسکوت ماند و تصویب نشد.

ایراد کجاست؟

پس از قرار گرفتن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در لیست گروه‌های تروریستی وزارت امور خارجه‌ی آمریکا، عملاً از نظر CFT هرگونه خدمت‌رسانی مالی و بانکی به اعضای سپاه، معادل تامین مالی تروریسم است. حتی کمک‌ها و حمایت‌های ایران از گروه‌های آزادی‌بخش در سوریه، لبنان و عراق نیز این قاعده مستثنی نخواهد بود. از طرفی دور زدن تحریم‌های آمریکا و مراددهی بانکی با جمهوری اسلامی هم، از نظر FATF مصداق جرم به حساب می‌آید. این یعنی تمام بانک‌ها و نهادهای مالی که با ایران در حال تعامل مالی هستند، در واقع پولشویی می‌کنند.

بخشی از کنوانسیون پالرمو نیز قوه قضائیه و حاکمیت جمهوری اسلامی را ملزم می‌کند که هر شخصی که از نظر این نهاد مجرم است به کشورهای خارجی (کشوری که علیه آن فرد اعلام جرم کرده است) تحویل دهند. برای مثال آمریکا میتواند درخواست تحویل فرماندهان سپاه

بخشی از کنوانسیون پالرمو قوه قضائیه و حاکمیت جمهوری اسلامی را ملزم می‌کند که هر شخصی که از نظر این نهاد مجرم است به کشوری که علیه آن فرد اعلام جرم کرده است تحویل دهند. برای مثال آمریکا می‌تواند درخواست تحویل فرماندهان سپاه را به دلیل اینکه از نظر وزارت خارجه آمریکا تروریست حساب می‌شوند، از ایران داشته باشد.

را به دلیل اینکه از نظر وزارت خارجه آمریکا تروریست حساب می‌شوند، از ایران داشته باشد. مدافعان فتن در کشور، از موضوعی به نام «حق شرط» سخن می‌گویند. آنها معتقدند قواعد فتن را میتوان با حق شرط پذیرفت. یعنی هرجا که به چنین مشکلاتی برخورد کردیم، به راحتی از اجرای قواعد سرپیچی کنیم. با توجه به اینکه پذیرش حق شرط نیز به تأیید اعضای فتن نیاز دارد، حتی تصور همکاری رژیم صهیونیستی و آمریکا با ایران، ساده‌لوحانه خواهد بود.^۳ تبادلات مالی ما با کشورهای دیگر

از مجرای رسمی و بانکی صورت نمی‌گیرد که نیازی به فتن احساس شود. پای دولت در هر معامله رسمی باز شود، تحریم‌های آمریکا اجازه‌ی منفعت بردن ایران را نمی‌دهد. پس تا پیش از تحریم‌های آمریکا و موارد دیگری نظیر سوئیف، فتن گرهی را باز نخواهد کرد.

سال‌هاست که کشور از طریق دیگری (تراستی و صرافی) در حال دور زدن تحریم‌هاست. پذیرش قواعد فتن یعنی شفاف کردن صرافی‌هایی که کشور امروز در حال دور زدن تحریم‌های ظالمانه آمریکا به کمک آن‌هاست. این عملاً دور زدن تحریم را غیرممکن خواهد کرد. شفافیت در داخل و برای جامعه بسیار مفید خواهد بود. قطعاً اگر مردم به صورت شفاف به فیش‌های حقوقی مسئولین دسترسی داشتند، اتاق شیشه‌ای اجازه‌ی شکل‌گیری نظیر فیش‌های حقوقی را نمی‌داد. اما ایجاد یک ساز و کار شفاف برای مبادلات بین‌المللی و در ابعاد جهانی، آن هم در شرایطی که در یک جنگ اقتصادی قرار داریم، چیزی جز حماقت نیست.^۴

در اجلاس اخیر FATF نام ایران در لیست سیاه باقی ماند. کشور از سال‌ها پیش در لیست سیاه بود و همزمان در زدن تحریم مشکلی نداشت. یعنی مخابره کردن خبر «بازگشت ایران به لیست سیاه» نه تنها صحیح نیست بلکه حتی توانایی ایجاد جو روانی برای التهاب بازار بورس و ارز را نداشت.